ואי ם"ד מחזיר דוקא מאי איריא מולק אפי'

שוחם נמי אלא לאו שמע מינה אף מחזיר

ומתני' בדלא אהדר א"ר ינאי יקבלו הרובין

את תשובתן דקתני נמצא כשר בשחימה

פסול במליקה כשר במליקה פסול בשחיטה

למעומי מאי לאו למעומי מחזיר סימנין

לאחורי העורף דלא אמר רבה בר בר חנה

לא למעומי שן וצפורן שן וצפורן בהדיא

קתני להו אלא א"ר ירמיה למעומי מוליך

ומביא הניחא למ"ד מוליך ומביא במליקה

פסול אלא למ"ד "כשר מאי איכא למימר

בני ר' חייא סברי לה כמ"ד מוליך ומביא

במליקה פסול אמר רב כהנא ימצות מליקה

קוצץ ויורד וזו היא מצותה סבר רבי אביז

למימר קוצץ ויורד אין מוליך ומביא לא א"ל ר' ירמיה כ"ש דמוליך ומביא במליקה

כשר ומאי זו היא מצותה אימא אף זו היא

מצותה: א"ר ירמיה אמר שמואל כל הכשר

בשחיטה כנגדו בעורף כשר במליקה הא פסול בשחיטה פסול במליקה למעוטי מאי

אילימא למעומי עיקור סימנין והא תני רמי

בר יחזקאל יאין עיקור סימנין בעוף אמר רב

פפא למעומי ראשו ראשו פשימא יממול

ערפו אמר רחמנא ולא בראשו מאי ראשו

שיפוי ראשו כגון דנקט משיפוי ראשו

והגרים ואזל עד דממא תתאי וכדרב הונא

אמר רב אמי דאמר רב הונא אמר רב

אסי ⁴הגרים שליש ושחט שני שליש פסולה

אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי הא

דתני רמי בר יחזקאל אין עיקור סימנין בעוף לא

אמרן אלא סלמ"ד אין שחימה לעוף מן התורה

תורה אור השלם

 וְהַבִּיא אֹתָם אֶל הַכּהַן וְהַקְרִיב אֶת אֲשֶׁר לְחַשְׁאת רְאשׁוֹנְה וּמְלַק אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוֹל עֻרְפּוֹ וְלֹא יַבְּדִּיל: ויקרא ה ח

הגהות הב״ח

(A) תום' ד"ה אילימא וכו' דקאמר בסמוך לא אמרן אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה אבל למ"ד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תר"ה לא אמכן וכר׳
ונשדכה ומפרקת חשיב
טרפה. נ"ב כאן הס"ד
ואח"כ מה"ד תיהני ליה
סכין לטהורי וכר׳ ושייך
לעמוד ב׳ כולע"ד:

מוסף רש"י

הגרים שליש. מחילה, מהחים ההגרים שליש. מחילה, סטבמת ושמט רוב אחרון שהמחיל לשחוט למעלה מן הכתום מחימה של בכתום מחימה של בכתום ברוב מימן הוא וכשמחן לה מחק שחוטה אחוט הלביד בשחיטה לעוף מן התורה. ואפילו ממשה מקיים אין עד הלביד למשה מקיים אין לו, אלה מלח מקיים נכלה אלה מדבר מופרים, ואין נכלם מרוב במימים, אבל נחירה או מימים, אבל נחירה או מימין בשיקור מימין כשר בו מחימון מימין כשר בו מחים להוא מחים בשיקור בשיקור מימין מחשך מחושבן שיקור מימין כשר בו מחושה אחושה אחושה מחושבו שואם.

ואי ס"ד מחזיר דוקא. ומתני' דקתני אומליקה כשרה בשהחזיר קמיירי דאי לא החזיר פסולה שוחט אמאי פסולה מאי שנא עורף מלדדין אלא לא ב"מ אף מחזיר קאמרי ומתני' בדלא אהדר ולא הויא מתני' לא מיינתייהו ולא סייעתייהו: יקבלו הרובין את השובחן. הנערים בני ר'

חייה: למעוטי מחי. אי משום דעורף פסול בשחיטה וכשר למליקה ולוחר כשר לשחיטה ופסול במליקה הא תנא ליה: לאו למעוטי חורת סימנים. דכשר בשחיטה ופסול במליקה ואיידי דתנאם כשר בשחיטה ופסול במליקה תנא נמי כשר במליקה פסול בשחיטה: לא למעוטי שן ולפורן. ומשום סיפא נקט לה כשר במליקה פסול בשחיטה למעוטי שן מחוברת ולפורן מחוברת דפסולה בשחיטה והכי האמר כשר במליקה כגון לפורן מחוברת פסול בשחיטה וכיון דאשמועי׳ לפורן הוא הדין לשן דטעמא משום מחובר הוא ואיידי דתנא סיפא תנא נמי רישא: שן ולפורן בהדיח תנח להו. לעיל (דף טו:) במתני' חוץ ממגל קליר והמגירה והשינים והלפורן ואוקמינן ויח.] במחוברת. ואית דמפרשי דמרישא ממעט שן תלושה ולפורן תלושה דכשר בשחיטה ופסול במליקה ולא היא דא״כ למה הוזכר שן ולפורן לימא הכי למעוטי תלוש דפסול במליקה אלא תלוש לאו מילתא היא דנימא כשר בשחיטה ופסול במליקה דהא בתלוש לא מיקריא מליקה ואפי׳ מליקה פסולה לא מיקריא דהא פירש לן קרא דמליקה בעלמו של כהן היתה ובכלי לא מיקריא מליקה דלא אשכחן בכלי דמיקריא מליקה ומנא תימרא דמליקה בעלמו של כהן דתניא בשחיטת קדשים בפרק קדשי קדשים (זבחים דף סה.) והקריבו הכהן אל המובחם וכי תעלה על דעתך שור קרב גבי מזבח אלא מגיד שלא תהא מליקה אלא בעצמו של כהן ולההוא לישנא פרכינן שן ולפורן בהדיא קתני

להו בתורת כהנים כדפרישית והא נמי ליתא דלא פרכינן בהדיא קתני לה אלא א"כ שנויה במשנה דרוב ברייתות שבתורת כהנים ושבתוספתא שנאום חכמים במשנתינו ולא פרכינן הכי אלא היכא דסתם במתניתין תרי זמני או בחד מסכתא או בתרתי: למעוטי מוליך ומביא. דכשר בשחיטה ופסול במליקה ומשום רישא נקט לה ואיידי דתנא רישא תנא סיפא: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא דרב הונא די ורבה היא לקמן בשמעתין [ע"ב]: סברי לה כמ"ד פסול. ומוקמינן למתני׳ למעוטי מוליך ומביא: קולץ ויורד. בלא הולכה והובאה: כ"ש כו'. דכל כמה דלא ממעט קרא בהדיא כדממעט סכין ולואר כי עביד מליקה בשחיטה יי טפי עדיף: אמר שמואל כל הכשר כו'. שמואל לאו בהלכות שחיטה איירי דא"כ איכא למפרך טובא דאי סבר מוליך ומביא במליקה פסול הא איכא מוליך ומביא דכשר בשחיטה ופסול במליקה ואיכא מלוש ואי קסבר מוליך ומביא במליקה כשר חוכל שכן קולך ויורד כדאמרינן קשיא סיפא דדייקינן הא פסול פסול והא איכא קולץ ויורד דפסול בשחיטה וכשר במליקה אלא שמואל בהכשר מקום שחיטה קא מיירי כל מקום הראוי בצואר לשחיטה ראוי למליקה לעומתו מאחוריו במול עורף": ופרכינן הא פסול פסול. דעל כרחין שמואל משום הך דיוקא נקט לה דאי משום היא גופה לאשמועינן דכל מול העורף כשר למליקה הא בהדיא תני לה במתני׳ אלא שמואל פסול אתא לאשמועי׳ ולמעוטי מאי דכיון דפסול בשחיטה יהא פסול במליקה למעוטי למעלה מן הצואר דפסול במליקה לא אלטריך דהיינו עורף ממש ובהדיא כתיב ממול ערפו ולא ערפו: אילימא למעוטי סימנים שנעקרו. דכיון דאין אותו לואר כשר לשחיטה אין עורף כנגדו כשר למליקה: והא חני רמי. דאפי׳ לשחיטה כשר: ראשו פשיטא. קרא בהדיא כתיב: שיפוי ראשו. משהתחיל הראש לשפע שואי נמי שיפע מליקתו: והגרים ואול עד דמטא הסאי. לסימנים נגד מקום שחיטה וגמר המליקחו שם דאי עבד רובא בשיפוי הראש דהיינו עורף ממש לא אילטריכא ליה לשמואל דהא מול בהדיא כתיב אלא מיעוטא הוא דעבד התם ואשמועי׳ שמואל דכי היכי דמיפסלא שחיטה משום התחלת אותו מקום וכדרב הונא כו' אף על גב דרובא במקום שחיטה מיפסלא נמי מליקה: למ"ד אין שחיטה לעוף מן הסורה. אלא מדברי סופרים. חרבי אלעזר אמרה בפרק השוחט (נקמן דף כת.):

לא למעושי שן וצפורן. מה שהקשה בקונטרס לאותן שמפרשים דאיירי בתלושים שלא שייך למפרך תנינא מברייתא אלא אם כן שנויה במשנה נראה דלא קשה דהא נמי שמעינן ממתני׳ בזבחים בפרק חטאת העוף (דף סמ.) דתנן מלק בסכין מטמא בגדים

אבית הבליעה אלמא חלוש פסול במליקה ומיהו קשה קושיא אחרת שהקשה דה"ל למימר למעוטי חלוש והוי כל תלוש בכלל וח"ת ולפירושו דאיירי במחוברין היאך שן כשרה במליקה הא בעי ימין דמלק בשמאל פסול כדתנן בפרק חטאת העוף (ג"ז שם) וי"ל דלא נקט שן שיהא שן כשרה למליקה אלא כלומר דלא מיפסל מטעם מחובר כמו בשחיטה ועי"ל דשמאל גרע משן כדאשכחן לענין חלילה דאמרינן בפרק מלות חליצה (יבמות דף קה.) דגידמת חולצת בשיניה ובירושלמי משמע דחלילה בעי ימין דאמרינן בירושלמי כילד היא עושה מתירתו בימין ותופסתו בשמאל וגוררתו בימין כדי שתהא חלילה בימין והתרה בימין ושמא אין כל כך ראיה דדלמא ליכא עיכובא בימין אלא לכתחלה בעי ימין והוא הדין אם חלצה בשמאל דחליצתה כשירה והא דלא קאמר למעוטי דורם דכשר למליקה ופסול לשחיטה משום דבהדיא קתני לה גבי שחיטה בפ' ב' (לקמן ל:) דפסולה דתנן אם התיז את הראש בבת אחת פסולה ואי אשמעינן דכשר במליקה א״כ ה״ל למתני אפכא פסול בשחיטה כשר במליקה דהוה משמע שפשוט לנו בשחיטה: אילימא למעומי עיקור סימנים. לפירוש הקונטרקיי דבעיקור סימנין הוי טרפה תימה אמאי אנטריך לאשמועי׳ דכי היכי דעיקור פסול בשחיטה פסול נמי במליקה מאין היה לנו להכשיר במליקה יותר מבשחיטה והלא מלק

אבל ונמלא טרפה פסול לכולי עלמח אלא דפליגי בזבחים בפרק ש' (קדשי קדשים) (דף סט.) אי מליקה מטהרת מטומאת נבלת עוף טהור או לאו וכן תימה לרבא בר קיסי דקאמר לא אמר רמי בר יחזקאל אין עיקור סימנים לעוף אלא במליקה ולא בשחיטה מאי שנא דנקט עיקור מכל שאר טריפות וכן תימה דקאמר בסמוך (א) יו [אלא] למ״ד אין שחיטה לעוף מן התורה אין עיקור י (אבל למ״ד יש שחיטה לעוף מן התורה יש עיקור) היאך תלוי זה בזה מ"מ הוא אסור משום טרפה דמה לי טרפה זו ומה לי טרפה אחרת דכיון שנטרף העוף שוב אין מועיל לו נחירה אלא להוליא מידי נבילה למאן דאמר אין שחיטה לעוף מן החורה כדמוכח בריש השוחט (לקמן כח.) אבל לדברי הלכות גדולות אתיא כולה סוגיא שפיר דלא הוי טרפה על ידי ישחיטת סימנין ולהכי קאמר אילימא למעוטי עיקור סימנין כי היכי דהלכתא גמירי לה דאין השחיטה מועלת שם אף על פי שאינו נטרף בכך כמו כן במליקה שוב אינו נמלק אף על פי שאינו טרפה והא תני רמי בר יחזקאל כו' ופליג אההיא דנשמטה הגרגרת כדפירש בקונטרס אבל אהך דתני לויט כל טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדו בעוף לא פליג דאפילו בבהמה אינה טרפה בכך אבל לפירוש הקונטרס פליג נמי אלוי וניחא השתא דרבא בר

קיסי וכולה סוגיה:

קיסי וכולה סוגיה:

אמרן אדא דמ"ר אין שחימה דעוף מן התורה. אין
להקשות לדידיה היכי משכחם נבלת עוף טהור דמטמה
בגדים אבית הבליעה דנהי דלא בעי שחיטה נחירה מיהא בעי
בסימנין כדמוכח לקמן בריש פרק ב' (דף כח.) דקאמר מלק
בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה ואי אמרת אין שחיטה לעוף
מן התורה שכיון דמבר שדרה ומפרקת הויא טרפה חיהני
אובשדרה ומפרקת חשיב טרפה שוהשתא ש (משכחת נבלת עוף
אובשדרה ומפרקת חשיב טרפה שוהשתא ש (משכחת נבלת עוף
מיהור כשחתך שדרה ומפרקת ורוב בשר קודם שהגיע לסימן)
מיהני ליה סכין לטהורי מידי נבילה והא דנקט בהתכלת
מיהוא גבי נבלה וטרפה לא יאכלו הכהנים דאלטריך סד"א
הואיל ואשתרי מליקה גבייהו אשתרי נמי נבלה לאו דוקא
דנבלה לא הוי כדמוכח לקמן יאכמו שהבאתי מפרק ב'
נלתון דף כח.) אלא כלומר טרפה וקרא נקט נבלה אגב טרפה:

שימה מכובצת

עין משפם

נר מצוה

קמה אבג מיי' פ״ו מהלי מעשה

קרבנות הלכה כג:

רבינו גרשום

א״ר ינאי יקבלו הרובין את תשובתן שאומרי׳ אף מחזיר ומתניתין בדלא אהדר שכן מצינו כשר בשחיטה פוסל במליקה . דקתני כשר וכו' וכשר בשחיטה מאי לאו למעוטי שאינו מחזיר סימנים לאחורי העורף ושוחט כלומר שאינו מאחורי הצואר וזו כשר וזו היא שאמרן כשר במליקה פסול לא למעוטי שן וציפורן כלומר דשן וציפורן דפסול בשחיטה: שן וצפורן בהדיא קתני להו חוץ ממגל קציר והמגרה והשינים והציפורן . וכו' למעוטי מוליך ומביא זכו למעוסי מולין ומביא דכשר בשחיטה ופסול במליקה: למעוטי מאי למעוטי עיקור סימנין. כלומר דבשחיטה פסול ולמליקה כשר: והתני רב יחזקאל אין עיקור סימנין לעוף כגון דנקט מראשו כו'. כלומר דלא שבר המפרק' ממש במליקה אלא כגון דנקט מראשו והגרים ואזיל עד דמטא תתאי וכדרב הונא אמר רב אשי וכו׳ כלומר כשם שהגרמה פסול בשחיטה כך במליקה:

ל) נראס דמפרט דרי יולר מליג על הא דאמרי הרובין פליג על הא דאמרי הרובין דממגע דמחיר כדלא אדר דממעע דמחיר טיימון לאחורי העורף בשרום כשר ושוחט כשר ושיו חופית מתמני דפסול. ואכן אפשר להגיה בדברי רבינו בכ"מ שכחוב לשון שחיטר ציל להגיה "ל" שחיטה ובחי היי עולה לשון מליקה ומתום מליקה פירושו מכוון כפירושי.